

राज्यातील शैक्षणिक संस्थांचा अभ्यास करुन
शैक्षणिक प्रवेशाकरिता जागा वाढविण्यासाठी शासनास
शिफारस करण्यासाठी समिती गठीत करण्याबाबत.

महाराष्ट्र शासन
सामान्य प्रशासन विभाग
शासन निर्णय क्रमांक : बीसीसी २०१९/प्र.क्र.४१४/१६-ब
हुतात्मा राजगुरु चौक, मादाम कामा रोड,
मंत्रालय, मुंबई- ४०० ०३२.
दिनांक : २१ ऑगस्ट, २०१९

प्रस्तावना :-

आरक्षण अधिनियम २०१८ व आरक्षण अधिनियम (सुधारणा), २०१९ मधील तरतुदीनुसार सामाजिक आणि शैक्षणिक मागास (SEBC) वर्गाकरिता शैक्षणिक संस्थांमध्ये प्रवेशाकरिता १२ टक्के आरक्षण देण्याचा निर्णय राज्य शासनाने घेतलेला आहे. तसेच केंद्र शासनाने संविधानात केलेली १०३ वी सुधारणा विचारात घेता राज्यातील आर्थिकदृष्ट्या दुर्बल घटकाकरिता शैक्षणिक संस्थांमध्ये प्रवेशाकरिता राज्य शासनाने १० टक्के आरक्षण देण्याचा निर्णय घेतलेला आहे. सदर दोन्ही घटकांना आरक्षण देताना खुल्या प्रवर्गातील आरक्षण कमी करण्यात आले आहे. त्यामुळे खुल्या व अन्य प्रवर्गातील उमेदवारांमध्ये असंतोष निर्माण झालेला आहे. राज्यातील एकूण शैक्षणिक जागांची संख्या वाढविल्यास खुल्या प्रवर्गातील उमेदवारांसाठी सुध्दा अधिक जागा उपलब्ध होतील. त्यामुळे उपरोक्त आरक्षण लागू होण्यापूर्वी खुल्या प्रवर्गासाठी ज्या प्रमाणात जागा उपलब्ध होत्या तेवढ्या जागा कायम ठेवण्याच्या दृष्टीने राज्यातील सर्व शैक्षणिक संस्थांचा अभ्यास करुन राज्यात किती जागा वाढविणे आवश्यक आहे, याबाबतचा अहवाल शासनास सादर करण्यासाठी एक समिती स्थापन करण्याची बाब शासनाच्या विचाराधीन होती.

शासन निर्णय :-

शैक्षणिक संस्थांमधील प्रवेशाच्या जागांचा अभ्यास करुन एसईबीसी व ईडब्ल्यूएस यांच्याकरिता देण्यात आलेल्या आरक्षणाच्या जागांचा विचार करता, सदर आरक्षण लागू करण्यापूर्वी खुल्या प्रवर्गातील मंजूर जागा कायम ठेवण्याच्या दृष्टीने राज्यातील शैक्षणिक संस्थांमधील प्रवेशांच्या जागांचा अभ्यास करुन शासनास शिफारस करण्यासाठी अपर मुख्य सचिव (सेवा) यांच्या अध्यक्षतेखाली शासन निर्णयाद्वारे खालीलप्रमाणे समिती गठीत करित आहे :-

१	अपर मुख्य सचिव (सेवा), सामान्य प्रशासन विभाग	अध्यक्ष
२	अपर मुख्य सचिव, शालेय शिक्षण व क्रीडा विभाग	सदस्य
३	प्रधान सचिव, विमुक्त जाती, भटक्या जमाती, इतर मागास वर्ग व विशेष मागास प्रवर्ग विभाग	सदस्य
४	सचिव, वैद्यकीय शिक्षण व औषधी द्रव्ये विभाग	सदस्य
५	सचिव, उच्च व तंत्र शिक्षण विभाग	सदस्य
६	सचिव (साविस), सामान्य प्रशासन विभाग	सदस्य सचिव
७	प्रधान सचिव, विधी व न्याय विभाग	आमंत्रित सदस्य

उपरोक्त समितीची कार्यकक्षा खालीलप्रमाणे असेल :-

- (१) उपरोक्त आरक्षण लागू होण्यापूर्वी खुल्या प्रवर्गाकरिता जेवढ्या जागा उपलब्ध होतात त्या प्रमाणात जागा कायम ठेवण्यासाठी आराखडा तयार करणे.
- (२) वाढीव आराखडा तयार करून तो राबविण्यासाठी व शैक्षणिक संस्था सक्षम करण्यासाठी उपाययोजना सुचविणे.
- (३) समितीने आपला अहवाल शासनास तीन महिन्यात सादर करावा.

सदरहू शासन निर्णय महाराष्ट्र शासनाच्या www.maharashtra.gov.in या संकेतस्थळावर उपलब्ध करण्यात आला असून त्याचा संगणक सांकेतांक क्रमांक २०१९०८२११६२६३६२९०७ असा आहे. हा शासन निर्णय डिजीटल स्वाक्षरीने साक्षांकित करून काढण्यात येत आहे.

महाराष्ट्राचे राज्यपाल यांच्या आदेशानुसार व नावांने,

(शिवाजी दौंड)

सचिव (साविस), महाराष्ट्र शासन

प्रति,

- १) राज्यपाल यांचे सचिव
- २) मुख्यमंत्र्यांचे अपर मुख्य सचिव
- ३) सर्व मंत्री/राज्यमंत्री यांचे खाजगी सचिव
- ४) मा.विरोधी पक्षनेता, विधान परिषद
- ५) मा.विरोधी पक्षनेता, विधानसभा
- ६) सर्व विधानसभा सदस्य/विधानपरिषद सदस्य
- ७) मुख्य सचिव, महाराष्ट्र राज्य
- ८) अपर मुख्य सचिव/प्रधान सचिव/सचिव, सर्व मंत्रालयीन विभाग
- ९) प्रधान सचिव, महाराष्ट्र विधानमंडळ सचिवालय (विधानसभा)
- १०) प्रधान सचिव, महाराष्ट्र विधानमंडळ सचिवालय (विधानपरिषद)
- ११) सर्व विभागीय आयुक्त
- १२) सर्व जिल्हाधिकारी
- १३) सर्व जिल्हा परिषदांचे मुख्य कार्यकारी अधिकारी
- १४) प्रबंधक, उच्च न्यायालय, मुळ शाखा, मुंबई
- १५) प्रबंधक, उच्च न्यायालय, अपील शाखा, मुंबई
- १६) प्रबंधक, लोकायुक्त आणि उपलोकायुक्त यांचे कार्यालय, मुंबई
- १७) प्रबंधक, महाराष्ट्र प्रशासकीय न्यायाधिकरण, मुंबई, नागपूर, औरंगाबाद
- १८) सचिव, महाराष्ट्र लोकसेवा आयोग, मुंबई
- १९) सचिव, राज्य निवडणूक आयोग
- २०) सचिव, राज्य माहिती आयोग

- २१) महासंचालक, माहिती व जनसंपर्क महासंचालनालय, मंत्रालय, मुंबई
- २२) राज्यातील सर्व महामंडळे आणि उपक्रम यांचे व्यवस्थापकीय संचालक
- २३) सर्व महानगरपालिकांचे आयुक्त
- २४) सर्व मुख्याधिकारी, नगर परिषदा/नगरपालिका
- २५) संचालक, समाजकल्याण, पुणे
- २६) आयुक्त, आदिवासी विकास, नाशिक
- २७) संचालक, आदिवासी संशोधन व प्रशिक्षण संस्था, पुणे
- २८) संचालक, सेवायोजन, मुंबई
- २९) महालेखापाल, महाराष्ट्र १/२ (लेखा व अनुज्ञेयता), मुंबई/नागपूर,
- ३०) महालेखापाल, महाराष्ट्र १/२ (लेखा परीक्षा), मुंबई/नागपूर,
- ३१) अधिदान व लेखा अधिकारी, मुंबई
- ३२) निवासी लेखा परीक्षा अधिकारी, मुंबई
- ३३) सर्व मंत्रालयीन विभागांच्या अधिपत्याखालील विभाग प्रमुख व कार्यालय प्रमुख
- ३४) सर्व मंत्रालयीन विभाग, त्यांना विनती करण्यात येते की, त्यांच्या अधिपत्याखालील सर्व विभाग प्रमुख/कार्यालय प्रमुख यांना सदर शासन निर्णयाची प्रत, त्यांच्या स्तरावरून स्वतंत्रपणे पाठवून कार्यवाही करण्याच्या सूचना देण्यात याव्यात
- ३५) ग्रंथपाल, महाराष्ट्र विधानमंडळ सचिवालय, विधानभवन, मुंबई
- ३६) सर्व मान्यता प्राप्त राजकीय पक्षांची मध्यवर्ती कार्यालये, महाराष्ट्र राज्य
- ३७) निवड नस्ती, कार्यासन १६-ब.